

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 6Csp/47/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117235469
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Šedivec
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2018:6117235469.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca sudcom JUDr. Miroslavom Šedivcom v právnej veci žalobcu: KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., IČO: 24 785 199, sídlo Československé armády 954/7, 500 03 Hradec Králové, Česká republika, zastúpený Advokátskou kanceláriou GALLO, s. r. o., IČO: 36 715 352, sídlo Jilemnického 30, 036 01 Martin, proti žalovanému: B. U., C.. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XXX, XXX XX W., t. č. na neznámom mieste, o zaplatenie 244,90 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 166,21 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % zo sumy 166,21 Eur od 17.12.2016 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 35,8 % zo zaplateného súdneho poplatku za žalobu a z náhrady trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 14.09.2017 proti žalovanému domáhal zaplatenia 244,90 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 244,90 Eur od 17.12.2016 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu Provident Financial, s. r. o., ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 04.11.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 340,- Eur, ktorý mal žalovaný splatiť v 45 týždenných splátkach vo výške 9,46 Eur (správne 44 x 9,46 Eur a poslednej 9,27 Eur), z ktorých posledná bola splatná dňa 15.09.2014 (prvá dňa 11.11.2013). Súčasne so zmluvou o úvere bola uzatvorená aj zmluva o zabezpečení splátok úveru, ktorou sa žalovaný zaviazal zaplatiť poplatok 175,10 Eur taktiež v 45 týždenných splátkach vo výške 3,89 Eur (správne 44 x 3,89 Eur a poslednej 3,94 Eur) splatných spoločne so splátkami úveru. Žalovaný zaplatil iba 95,10 Eur, jeho dlh predstavuje 244,90 Eur.

2. Okresný súd Banská Bystrica vo veci rozhodol platobným rozkazom sp. z n. 6Up/307/2017, ktorým so súhlasom žalobcu vyhovel podanej žalobe v časti o zaplatenie 202,- Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 202,- Eur od 17.12.2016 do zaplatenia. Platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanému do vlastných rúk a bol zrušený podľa § 10 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. podaním žiadosti žalobcu o pokračovanie v konaní. Dňa 14.03.2018 bol spis doručený Okresnému súdu Revúca

3. Súdu sa nepodarilo zistiť miesto pobytu žalovaného, preto oznámením podľa § 116 ods. 2 CSP žalovanému oznámil podanú žalobu na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu. Žalovaný sa k takto doručenej žalobe nijako nevyjadril.

4.Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 297 písm. b) CSP, podľa ktorého pojednávanie v spotrebiteľských sporoch nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000,- Eur.

5.Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: zmluva o spotrebiteľskom úvere č. I. 8, oznámenie o postúpení pohľadávky č. I. 9 s podacím hárkom č. I. 10, výzva č. I. 10 s podacím hárkom č. I. 11, výpis splátok a úhrad č. I. 9, a pripojeným spisom Okresného súdu Revúca 7Csp/196/2017, na základe ktorých súd zistil nasledovný skutkový stav:

6.Spoločnosť Provident Financial, s. r. o. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 04.11.2013 zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „Zmluva“), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 340,- Eur, za ktorý sa žalovaný zaviazal zaplatiť odplatu vo výške 85,51 Eur (úrok 36,88 Eur a poplatok 48,63 Eur). Žalovaný sa zaviazal splatiť celkovú čiastku 425,51 Eur v 45 týždenných splátkach vo výške 44 x 9,46 Eur a s poslednou splátkou 9,27 Eur, splatných od 07.11.2013 do 15.09.2014. V Zmluve je uvedená RPMN 69,48 % a priemerná RPMN 49,13 %. Zo spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 7Csp/196/2017 súd zistil, že súčasne so zmluvou o úvere bola v ten istý deň uzatvorená na samostatnej listine aj zmluva o zabezpečení splátok úveru, ktorou sa žalovaný zaviazal za službu spočívajúcu v prevzatí splátok úveru v hotovosti zaplatiť 175,10 Eur v 45 splátkach vo výške 44 x 3,89 Eur a poslednej vo výške 3,94 Eur, ktoré boli splatné spolu so splátkami úveru. Žalovaný zaplatil na splátkach úveru podľa tvrdení žalobcu iba 95,10 Eur, podľa výpisu splátok a úhrad však žalovaný zaplatil 168,- Eur.

7.Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 16.12.2016 bola pohľadávka proti žalovanému postúpená na žalobcu; postúpenie pohľadávok bolo oznámené žalovanému postupcom listom zo dňa 16.12.2016.

8.Zo spisu Okresného súdu Revúca sp. zn. 7Csp/196/2017 vyplýva, že v oboch konaniach žalobca dvomi žalobami podanými v ten istý deň na rôznych súdoch uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie časti dlhu z jednej zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 04.11.2013 a to bez toho, aby osobitne žalobca vzájomný vzťah oboch žalôb akokoľvek vymedzil. Podľa uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere mal žalovaný zaplatiť právnenmu predchodcovi žalobcu celkovú sumu 425,51 Eur a podľa uzatvorenej zmluvy o zabezpečení splátok úveru ďalších 175,10 Eur, spolu teda 600,61 Eur, pričom podľa výpisu splátok a úhrad zaplatil iba 168,- Eur. V konaní vedenom Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 7Csp/196/2017 žalobca uplatnil nárok na zaplatenie časti zvyšku dlhu vo výške 187,71 Eur s prísl. a v konaní vedenom Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 6Csp/47/2018 (pôvodne Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 6Up/307/2017) žalobca uplatnil nárok na zaplatenie ďalšej časti zvyšku dlhu vo výške 244,90 Eur s prísl. Oba uplatnené nároky v súčte so zaplatenými splátkami žalovaného predstavujú práve pôvodnú dlžnú sumu 600,61 Eur (187,71 + 244,90 + 168), z čoho vyplýva, že v oboch konaniach nebol uplatnený totožný nárok, ale iba jeho dve rôzne časti. V konaní vedenom Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 7Csp/196/2017 súd vo veci rozhodol rozsudkom zo dňa 12.04.2018 tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi časť istiny úveru, ktorá zostala predmetom konania v rozsahu 5,79 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5,79 Eur od 17.12.2016 do zaplatenia a vo zvyšnej časti konanie vo veci bolo pre späťvzatie, zastavené.

9.Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v roku 2013, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v roku 2013, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškani so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať

z nezaplatenej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia.

Podľa § 369 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

Podľa § 369 ods. 3 Obchodného zákonníka, ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

10. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázať, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená Zmluva, ktorú možno právne kvalifikovať ako zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá sa ako spotrebiteľský právny vzťah spravuje aj ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch ako aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských právnych vzťahoch. Uzavretá Zmluva neobsahuje základnú zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch predpísanú náležitosť a to hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov poskytnutého úveru podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. vypočítanú na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere je dojednanie o poskytnutí úveru vo výške 340,- Eur za odplatu vo výške 85,51 Eur pri RPMN 69,48 %. Súčasne so zmluvou o spotrebiteľskom úvere však bola uzatvorená samostatná zmluva o zabezpečení splátok úveru, ktorou sa žalovaný zaviazal zaplatiť ďalší poplatok 175,10 Eur, pri zohľadnení ktorého RPMN úveru predstavuje 317 %. Zmluvu o zabezpečení splátok úveru však nemožno posudzovať izolovane ako samostatný právny úkon na zmluve o spotrebiteľskom úvere nezávislý. Ako samostatne dojednané nemožno kvalifikovať zmluvné podmienky a dojednania iba preto, že boli dojednané na samostatnom liste, pretože uvedenie zmluvnej podmienky na samostatnej listine je len samostatnou formou, ale zo samostatnej formy ešte nevyplýva aj samostatnosť obsahu - teda individuálnosť dojednania. Individuálne dojednanie vyplýva vždy až z autonómnej dohody medzi zmluvnými stranami, ktorá je výsledkom prejavu vôle oboch zmluvných strán. Z viacerých samostatne podaných žalôb pritom vyplýva, že takáto zmluva je pravidelnou súčasťou všetkých zmlúv o úvere poskytovaných spoločnosťou Provident Financial, s. r. o., a tiež to, že inak ako so súčasne uzatvorenou zmluvou o úvere takáto dohoda prakticky uzatvorená ani nie je. Už z toho teda plynie, že len odčlenenie takejto dohody do inej listiny nemôže znamenať, že takto formálne uzatvorená dohoda bola aj osobitne individuálne dojednaná. Pritom aj keby išlo o individuálne dojednanú zmluvu, do výpočtu RPMN je potrebné zahrnúť všetky poplatky, ktoré spotrebiteľ podľa zmluvy o úvere alebo s ňou súvisiacich dojednaní musí zaplatiť; odčlenenie časti poplatkov do formálne samostatnej zmluvy by bolo obchádzaním zákona. Zmluva o spotrebiteľskom úvere aj dohoda o zabezpečení splátok úveru boli uzatvorené v ten istý deň a zrejme na základe toho istého rokovania, už takáto súvislosť uzatvorených dojednaní naznačuje ich vzájomnú úzku previazanosť a závislosť (§ 275 ods. 2 Obchodného zákonníka), ktorá navyše je daná aj z hľadiska obsahu oboch právnych úkonov a ich hospodárskeho účelu. Z hľadiska obsahu dojednaní je zřejmé, že uzatvorená zmluva spotrebiteľskom o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluva o zabezpečení splátok úveru však samostatný hospodársky účel (kauzu) nemá, čo vyplýva z toho, že jej uzatvorenie bez súčasného uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere nemá žiadne ekonomické opodstatnenie, pretože na jej základe neposkytuje sa žiadne vzájomné plnenie na zmluve o úvere nezávislé, len sa upravujú podmienky splácania poskytnutého úveru (inými slovami povedané zmluva o spotrebiteľskom úvere by mohla byť uzatvorená aj bez zmluvy o zabezpečení splátok úveru, ale zmluvu o zabezpečení splátok úveru bez zmluvy o úvere by zjavne nikto s právnym predchodcom žalobcu neuzavrel). Preto v dojednaní zmluvy o zabezpečení splátok úveru nejde o záväzok samostatný (na zmluve o úvere nezávislý), ale podľa obsahu je len vedľajším dojednaním k uzatvorenej zmluve o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o spotrebiteľskom úvere bola žalovanému poskytnutá nesprávna informácia o výške RPMN poskytnutého úveru, preto uzatvorená zmluva nespĺňa základné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, absencia ktorých je ustanovením § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v roku 2013 sankcionovaná tým, že žalovanému poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný je tak povinný zaplatiť iba istinu čerpaného úveru bez poplatku za jeho poskytnutie a ďalších súvisiacich poplatkov. Hodnota RPMN poskytnutého úveru je pritom práve tým údajom, ktorý ovplyvňuje možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

11. Predmetom tohto konania je časť celkového pôvodného dlhu žalovaného vo výške 244,90 Eur. Z vykonaného dokazovania vyplynuli skutočnosti, na základe ktorých sa úver poskytnutý žalovanému považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto žalovaný, ktorý zatiaľ zaplatil iba 168,- Eur, je povinný zaplatiť žalobcovi iba zvyšok istiny poskytnutého úveru. Rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 7Csp/196/2017 zo dňa 12.04.2018 bol žalovaný zaviazaný k zaplateniu časti istiny úveru v rozsahu 5,79 Eur, preto v tomto konaní je možné žalovaného zaviazat' iba k zaplateniu zvyšku nezaplatenej istiny úveru, ktorý predstavuje 166,21 Eur [340 - (168 + 5,79)]. Preto súd žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 166,21 Eur a v prevyšujúcej časti (o 78,69 Eur) žalobu ako nedôvodnú, zamietol.

12. Žalovaný sa dostal s plnením dlhu do omeškania počnúc odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých splátok, žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie úroku z omeškania až od postúpenia pohľadávky počnúc od 17.12.2016, preto súd žalovaného zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 166,21 Eur od 17.12.2016 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti v súvislosti s čiastočným zamietnutím žaloby o zaplatenie 78,69 Eur, súd žalobu o zaplatenie úroku z omeškania takisto ako nedôvodnú zamietol.

13. Žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 166,21 Eur s príslušenstvom, t.j. v rozsahu 67,9 %, čistý procesný úspech žalobcu tak predstavuje 35,8 %. Pri aplikácii zásady úspechu v konaní (§ 255 CSP) pri rozhodovaní o trovách konania by tak žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 35,8 % (konanie vo veci nebolo zastavené ani sčasti, preto aplikácia § 256 CSP neprichádza do úvahy). Okrem základných ustanovení o náhrade trov konania podľa zásady úspechu (§ 255 CSP) alebo podľa zásady zavinenia (§ 256 CSP) prichádza do úvahy aj aplikácia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Rozhodovaním o nároku na náhradu trov konania preto nie je iba rozhodovanie podľa základných ustanovení (§ 255 a § 256 CSP) ale aj úvaha o možnej úprave rozsahu nároku na náhradu trov konania na základe dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP), pretože na tomto základe aj v celom rozsahu úspešný účastník konania môže mať nárok na náhradu trov konania iba čiastočný alebo mu možno náhradu trov konania nepriznať aj úplne. Z povahy pozitívneho práva vyplýva, že obsah právnej normy možno vyvodit' iba z toho, čo v texte zákona uvedené je a nie aj z toho, čo v texte zákona uvedené nie je, preto je potrebné odmietnuť gramatický argument, že podľa § 257 CSP súd nedisponuje moderačným právom vo vzťahu k výške náhrady trov konania, ale môže náhradu trov konania len priznať v celom rozsahu alebo nepriznať úplne. Ak ustanovenie § 257 CSP umožňuje nárok na náhradu trov konania nepriznať úplne, umožňuje tiež nepriznať nárok na náhradu trov konania aj sčasti (arg. a maiore ad minus). Aplikácia § 257 CSP až v štádiu konania o rozhodovaní o výške trov konania neprichádza do úvahy, pretože vyšší súdny úradník je viazaný rozhodnutím sudcu a už (napr. rozsudkom) stanovený pomer nároku na náhradu trov konania nemôže zmeniť (v štádiu rozhodovania o výške náhrady trov konania možno posudzovať už iba účelnosť jednotlivito vykonaných procesných úkonov). Ustanovenie § 257 CSP je právnou normou s relatívne neurčitou hypotézou, ktorá prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade stanovil sám hypotézu právnej normy zo širokého vopred neobmedzeného okruhu okolností; ak bola hypotéza právnej normy vymedzená správne, nemôže byť rozhodnutie v rozpore so zákonom z dôvodu, že neboli objasnené okolnosti ďalšie, prípadne, že nebolo prihliadnuté k iným okolnostiam, ktoré v posudzovanom prípade nemožno považovať za podstatné či významné.

14. V predmetnej veci súd prvej inštancie zistil dôvody, pre ktoré žalobcovi, hoci bol v konaní úspešný v plnom rozsahu a jeho nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, by zodpovedala plná náhrada trov konania, nemožno priznať nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a to podľa § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Predmetom konania je iba drobný spor a žalobca podáva opakovane rovnako formulované návrhy v skutkovo a právne totožných nekomplikovaných veciach (túto skutočnosť nie je potrebné osobitne dokazovať, pretože vyplýva priamo z vlastnej činnosti žalobcu), v ktorých v podstate úkon prevzatia a prípravy zastúpenia, ako aj ďalšie opakované úkony, vo viacerých takto hromadne podaných veciach splývajú do jedného. Vypracovanie takto hromadne podaných žalôb a iných úkonov spočíva v prepísaní niekoľkých údajov týkajúcich sa osoby žalovaného a skutkového deja (niekoľko údajov o uzatvorenej zmluve, výška žalovanej sumy, výška úroku z omeškania a dátum omeškania a pod.) a je spravidla zabezpečené automatizovane softvérovými aplikáciami, s čo najmenším podielom ľudskej práce. Preto nie je dôvodné, aby v takýchto veciach bola náhrada trov konania počítaná výlučne podľa § 10 a § 13a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. t. j. za každý úkon právnej služby samostatne. Z komparatívneho pohľadu

z podobnej filozofie vychádza napr. ustanovenie § 14b českej vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odmenách advokátov, podľa ktorého odmena advokáta v podobných prípadoch vo veciach s tarifnou hodnotou do 10.000,- Kč je stanovená paušálnou sumou 200,- Kč, vo veciach s tarifnou hodnotou nad 10.000,- Kč do 30.000,- Kč je stanovená paušálnou sumou 300,- Kč, a vo veciach s tarifnou hodnotou nad 30.000,- Kč do 50.000,- Kč je stanovená paušálnou sumou 500,- Kč, a to za úkony právnej služby do podania návrhu (t.j. spravidla dva až tri úkony: prevzatie zastúpenia, predžalobná výzva a podanie návrhu), za ktoré štandardná odmena podľa § 7 zmienenej vyhlášky predstavuje napr. pri tarifnej hodnote 10.000,- Kč sumu 3.000,- Kč (pri dvoch úkonoch) resp. 4.500,- Kč (pri troch úkonoch) a napr. pri tarifnej hodnote 50.000,- Kč sumu 6200,- Kč (pri dvoch úkonoch) resp. 9.300,- Kč (pri troch úkonoch). Reálny nárok na náhradu trov právneho zastúpenia tak predstavuje napr. len 13,3 - 16,1 % štandardnej odmeny advokáta resp. 2 - 6 % tarifnej hodnoty predmetu sporu. Tiež podľa bodu 29 preambuly ako aj podľa článku 16 nariadenia ES č. 861/2007 by mal súd nariadiť, aby žalovaný bol povinný zaplatiť iba trovy konania, vrátane napríklad aj všetkých nákladov vyplývajúcich zo skutočnosti, že sa žalobca nechal zastupovať advokátom, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky alebo ktoré sú nevyhnutné; trovy konania neúčelné alebo neprimerané voči pohľadávke súd úspešnej strane neprisúdi. Nariadenie ES č. 861/2007 využíva opatrenia, ktoré sa uplatňujú vo viacerých členských štátoch Európskej únie, možno preto k nemu pristupovať nielen ako k prameňu komunitárneho práva upravujúcemu cezhraničné konanie v drobných sporoch, ale tiež ako k materiálu, ktorý ponúka viacero nástrojov k rýchlemu, efektívnemu a jednoduchému konaniu s primeranými nákladmi, ktorých uplatnenie možno zväžiť aj v čisto vnútroštátnych konaniach.

15. Advokátska tarifa (§ 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.) je založená na paušalizácii, a je nastavená v nepriamej úmere k tarifnej hodnote pohľadávky od 100 a viac % tarifnej hodnoty pohľadávky (16,60 Eur a nižšie) až po 1,46 a menej % tarifnej hodnoty pohľadávky (od 33.193,92 Eur vyššie). Nepomer nároku na náhradu trov právneho zastúpenia je pritom najvýznamnejší práve v drobných sporoch a osobitne významný je najmä v prípadoch opakovaného uplatnenia skutkovo a právne totožných nárokov nenáročných na odbornú úroveň práce advokáta a preto charakteristických používaním formulárových žalôb a iných podaní, čomu spravidla zodpovedá aj použitie generálneho splnomocnenia žalobcu udeleného jeho advokátovi bez špecifikácie konkrétnej veci.

16. Základou hodnotou práva je spravodlivosť, pritom už v myšlienke rímskeho právnika Ulpiana: „Juris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere“ (D 1.1.10), bola popri prvých dvoch princípoch (čestne žiť, nikomu neškodiť) obsiahnutá ako jedna z troch základných princíпов práva aj distributívna spravodlivosť (každému dať, čo mu patrí). Z distributívnej spravodlivosti vyplýva základná metanorma všetkej (nielen súdnej) rozhodovacej činnosti spočívajúca v povinnosti podobné prípady posudzovať podobne a rozdielne prípady posudzovať rozdielne. Právna norma upravujúca výšku náhrady trov právneho zastúpenia vyjadrená vo vyhláške č. 655/2004 Z. z. by zjednodušene mohla byť vyjadrená tak, že za urobenie určitého počtu úkonov v určitej tarifnej hodnote patrí advokátovi odmena v určitej výške. Aplikácia tejto normy na skutkový stav, v ktorom advokát prevezme k zastupovaniu 1000 skutkovo a právne rôznych vecí tak, že ani jedna z nich nie je aspoň v jednom znaku (t.j. skutkovom stave alebo právnom posúdení) zhodná s inou, čo znamená, že každé písomné podanie (výzva, žaloba, vyjadrenie) advokát nepoužije viac ako raz, má za následok, že advokátovi vznikne nárok na tarifnú odmenu za každý úkon samostatne vo vyhláškou stanovenej výške. Práve v tomto zmysle má svoje ekonomické opodstatnenie nastavenie advokátskej tarify v nepriamej úmere k tarifnej hodnote pohľadávky, pretože jeho účelom je zaplatiť advokátovi jeho náklady (ktoré sú fixné a so stúpajúcou tarifnou hodnotou sa nezvyšujú) a odmeniť advokáta za jeho tvorivú prácu. Aplikácia tej istej normy na skutkový stav, v ktorom advokát prevezme k zastupovaniu 1000 skutkovo a právne totožných vecí jedného klienta (spravidla týkajúcich sa spotrebiteľských záväzkov vzniknutých v určitom období na základe toho istého formuláru jednej adhézneho zmluvy a jej rôznych verzí), v ktorých advokát produkuje obsahovo rovnaké formulárové podania (výzvy, žaloby, vyjadrenia) odlišné len osobou žalovaného a niekoľkými údajmi týkajúcimi sa skutkového stavu, teda skutkový stav vo všetkých podstatných znakoch odlišný, nemôže viesť k tomu istému záveru, pretože dve tak odlišné skutkové podstaty obsiahnuté v hypotéze právnej normy, nemôžu byť v dispozícii právnej normy spojené s rovnakým právnym následkom. V tomto druhom prípade totiž tvorivá práca advokáta mení sa na prácu administratívnu (mechanickú) a stráca sa tak ekonomické opodstatnenie spôsobu stanovenia výšky odmeny advokáta v závislosti od množstva „vykonanej práce“ paušálne podľa počtu vykonaných úkonov. Zloženie odmeny advokáta by malo reflektovať vecnú náročnosť sporu, počet vykonaných úkonov vo veci, časovú náročnosť a účelnosť vymáhania práva alebo bránenia nároku. Preto práve tento zásadný

rozdiel v skutkových znakoch je potom dôvodom pre teleologickú redukciu nároku žalobcu na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia a to pri súčasnom kumulatívnom splnení podmienok hromadného uplatňovania drobných pohľadávok (spravidla zo spotrebiteľských vzťahov) formulárovými žalobami v skutkovo a právne totožných nekomplikovaných veciach, nenáročných na odborné znalosti, v ktorých nárok na náhradu trov konania tvorí podstatnú alebo aspoň významnú časť predmetu sporu.

17.Právo na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia nie je odlišné od iných druhov trov konania z hľadiska posudzovania ich účelnosti alebo primeranosti, paušálne priznávanie náhrady nákladov právneho zastúpenia bez skúmania ich primeranosti nie je správne (napr. Lavický P., Účelnosť nákladů spojených se zastupováním advokátem, Právní fórum č. 5/2012 s. 192) a mohlo by byť považované aj za porušenie práva na spravodlivý proces. Právo na právnu pomoc a náhrada nákladov za zastupovanie advokátom sú dve rôzne veci, ktoré spolu úzko súvisia, ale nie sú neoddeliteľné, náhrada trov konania nemá smerovať k potrestaniu neúspešného účastníka, ale k tomu, aby úspešnej strane boli kompenzované náklady potrebné k účelnému uplatneniu alebo bráneniu práva (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 988/12 zo dňa 25.07.2012). Aj v prípade rozhodovania o trovách konania podľa zásady úspechu je preto potrebné vziať do úvahy okrem zásady účelnosti aj zásadu primeranosti vzniknutých trov konania vo vzťahu k výške žalovanej pohľadávky. Aj v prípade, ak zastúpenie žalobcu advokátom nemožno hodnotiť ako neúčelné, naozaj dôvodne a účelne vynaložené náklady (§ 251 CSP) ani z pohľadu ustanovenia § 255 CSP (a už vôbec nie z pohľadu ustanovenia § 257 CSP) nemusia znamenať automatický nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v základe a vo výške určenej matematicky presne podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (napr. Lavický P. a kol., Moderní civilní proces, Masarykova univerzita Brno 2014 s. 152-154 a ďalšia literatúra a judikatúra tam uvedená).

18.Úlohou všeobecného súdu nie je len mechanicky rozhodnúť o náhrade nákladov podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Takýmito okolnosťami môžu byť aj: konania vo veciach drobných sporov, v ktorých sú uplatňované pohľadávky zo spotrebiteľských zmlúv, pri ktorých je spotrebiteľ vylúčený z možnosti dohodnúť zmluvu s iným obsahom (zmluvy o preprave, dodávke energií, spotrebiteľské úvery, zmluvy o bežnom účte, služby elektronickej komunikácie, poisťné zmluvy, poplatky z verejného poistenia a pod.), uplatňované formulárovými žalobami majúcimi podobu rôznych žalobami zavedených vzorových podaní len minimálne odlišných osobou účastníka a predmetom konania, v ktorých všetky ostatné údaje a tvrdenia možno považovať za všeobecne uplatniteľné vo všetkých podobných sporoch, často pochádzajúce z činnosti jedného žalobcu alebo jeho právneho predchodcu (postupníka) zastúpeného (spravidla, nie vždy však nevyhnutne) tým istým advokátom. Takýto typový návrh je spôsobilý ovplyvniť prístup súdu k rozhodovaniu o práve na náhradu nákladov konania už v jeho počiatku a nie je tak ani potreba skúmať len konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, ktoré sú z povahy veci abstrahované od celkového kontextu konania žalobcu. Výška priznanej náhrady nákladov konania má vo všeobecnosti kompenzovať účelne vynaložené náklady úspešného účastníka pri uplatňovaní alebo bránení jeho práva. V takto špecifikovaných prípadoch však sú tieto náklady vzhľadom ku všetkým okolnostiam nižšie, než ako ich náhradu paušálne stanovuje advokátska tarifa (na Slovensku vyhláška č. 655/2004 Z. z.) ako právny predpis podzákonnej právnej sily, ktorý takúto situáciu nepredvída. Všeobecné súdy tak musia pristúpiť k preklenutiu medzery v platnom právnom poriadku a za základ svojich úvah vziať predpoklad, že určenie výšky odmeny za zastupovanie advokátom musí vychádzať z faktu, že úkony právnej služby sú poskytnuté v zásade len pri podaní prvej formulárovej žaloby a v ďalších konaniach už len podľa eventuálneho vývoja toho ktorého konania (nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3923/11 zo dňa 29.03.2012 a sp. zn. III. ÚS 2985/14 zo dňa 11.12.2014). Náklady konania by mali byť primerané hodnote predmetu sporu a nemali by presiahnuť výšku istiny vymáhanej pohľadávky (nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3923/11 zo dňa 29.03.2012 a sp. zn. I. ÚS 3698/10 zo dňa 14.09.2011). V prípadoch niektorých špecifických typov pohľadávok potom žalobcovia vzhľadom na tieto okolnosti nemusia mať vôbec žiadny nárok na náhradu nákladov právneho zastúpenia (napr. uznesenie Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 2777/11 zo dňa 27.12.2011 alebo nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 988/12 zo dňa 25.07.2012 vo vzťahu k uplatňovaniu pohľadávok mestských dopravných podnikov z nezaplateného cestovného alebo nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3344/12 zo dňa 24.07.2013 vo vzťahu k uplatňovaniu pohľadávok z nezaplatených televíznych poplatkov).

19.Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto o nároku žalobcu na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu zaplateného súdneho

poplatku za žalobu a relatívne k hodnote žalovanej pohľadávky primeranej náhrady trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (36,50 Eur), pričom takto priznaná náhrada trov právneho zastúpenia predstavuje 1/3 štandardnej odmeny advokáta (prevzatie zastúpenia, predžalobná výzva, podanie žaloby) a zodpovedá svojou výškou 14,9 % tarifnej hodnoty pohľadávky (žalobcom požadovaná náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 73,01 Eur predstavuje 29,8 % tarifnej hodnoty pohľadávky, pričom napr. nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v tomto rozsahu by zrejme väčšinu súdov viedol k úvahe o jeho neprimeranosti voči vymáhanej pohľadávke). Súd prvej inštancie zväžil všetky aspekty rozhodovania o dôvodoch hodných osobitného zreteľa rovnako aj dopad rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania na obe strany sporu, pričom nezistil rozpor takéhoto rozhodnutia ani s právom na spravodlivý proces ani so zásadami elementárnej spravodlivosti, ani s pozitívnym právom, keď nárok na náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. (podzákonný predpis) možno modifikovať napr. podľa ustanovenia § 257 CSP. Priznaný nárok na náhradu trov konania zohľadňuje tiež skutočnosť, že žalobca okrem doručenia jedného písomného podania adresovaného súdu (žaloba) inak nevyužil právne služby svojho advokáta. Stanoviť pomer nároku na náhradu trov konania pritom možno nielen percentom alebo zlomkom, ale aj akokoľvek inak - najmä slovným spojením vyjadrujúcim rozsah nároku na náhradu trov konania jednoznačným a určitým spôsobom. Žalobca bol v konaní úspešný iba v rozsahu 67,9 %, takto stanovený základ nároku žalobcu na náhradu trov konania preto ďalej súd upravil vzhľadom na čiastočný neúspech žalobcu v konaní tak, že žalovaný zaplatí žalobcovi iba časť zodpovedajúcu čistému úspechu žalobcu v rozsahu 35,8 % z určeného základu nároku na náhradu trov konania.

20. O lehote na plnenie súd rozhodol podľa § 232 ods. 3 CSP tak, že žalovanému súd uložil povinnosť zaplatiť dlh v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. O výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Revúca do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, spisovú značku konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a podpis. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok).